

обласні ради та Верховна Рада Автономної Республіки Крим щодо земельних ділянок, що перебувають у спільній власності територіальних громад, районні, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, Рада міністрів Автономної республіки Крим та Кабінет Міністрів України щодо земельних ділянок, що перебувають у державній власності. Отже, можна зробити такий висновок: оренда землі є значною частиною земельного права, та й права загалом, оскільки фізичні та юридичні особи завжди потребують залучення нових земель для задоволення власних потреб, реалізації ідей та розвитку існуючих можливостей.

Література

1. Про оренду землі: Закон України від 6 жовтня 1998 р. № 161-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 46. – Ст. 280.
2. Про розмежування земель державної та комунальної власності: Закон України від 5 лютого 2004 р. № 1457-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 35. – Ст. 411.
3. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 46. – Ст. 2038.
4. Земельне право України / за ред. М. В. Шульги. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 368 с.
5. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV (станом на 22.09.2011) // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.

УДК 349.41:629.73(043.2)

Котвицька І. В., студентка,
Житомирський національний
агроекологічний університет, м. Житомир
Науковий керівник: Бондарчук Н. В., к.ю.н., доцент

ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ЗЕМЕЛЬ АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ В УКРАЇНІ

Земля виступає просторовим (територіальним) базисом у сфері авіаційного транспорту. Тому функціонування авіаційного транспорту нерозривно пов'язане з використанням землі. Сьогодні наземна база авіаційного транспорту активно розвивається, оскільки постають все більш високі вимоги до безпечного та комфортного забезпечення перевезень [1]. Закон України «Про транспорт» містить ряд норм, які визначають правовий режим земель транспорту взагалі та авіаційного зокрема [2]. Дослідження правового режиму земель авіаційного транспорту продовжує бути актуальним, зважаючи на прийняття

19 травня 2011 року нового Повітряного кодексу України [3]. Окремі положення щодо земель авіаційного призначення закріплені і у Земельному кодексі України, прийнятому 25 жовтня 2001 року.

Відповідно до Повітряного кодексу України Україні належить повний і виключний суверенітет над повітряним простором України, що є частиною території України. Використання повітряного простору людиною здійснюється за допомогою авіації. Як зазначено в Законі України «Про транспорт», землями транспорту визнаються землі, надані в користування підприємствам та організаціям транспорту згідно із Земельним кодексом України, для виконання покладених на них завдань з експлуатації, ремонту, вдосконалення і розвитку об'єктів транспорту [4]. Розміри земельних ділянок, що надаються для зазначених цілей, визначаються відповідно до затверджених в установленому порядку норм проектно-технічної документації. Розміщення споруд та інших об'єктів транспорту на землях, наданих у користування підприємствам транспорту, здійснюється за погодженням з місцевими органами влади і самоврядування.

Землі авіаційного транспорту можуть використовуватись на праві власності та користування. Зокрема, землі надаються для потреб транспорту в постійне користування. Але на період будівництва, реконструкції або ремонту об'єктів транспорту – земельні ділянки можуть надаватися і в тимчасове користування. Підприємства, установи та організації мають право надавати в установленому порядку – із закріплених за ними земель – земельні ділянки на певний строк іншим організаціям для будівництва об'єктів, пов'язаних, наприклад, з транспортуванням вантажів.

Підприємства транспорту зобов'язані раціонально використовувати надані їм земельні ділянки, не допускати заболочення, погіршення якості земель і забруднення їх промисловими та іншими відходами тощо.

Відповідно до Земельного кодексу України до земель авіаційного транспорту належать землі під:

а) аеропортами, аеродромами, відокремленими спорудами (об'єктами управління повітряним рухом, радіонавігації та посадки, очисними та іншими спорудами), службово-технічними територіями з будівлями та спорудами, що забезпечують роботу авіаційного транспорту;

б) вертольотними станціями, включаючи вертольотодроми, службово-технічними територіями з усіма будівлями та спорудами;

в) ремонтними заводами цивільної авіації, аеродромами, вертольотодромами, гідроаеродромами та іншими майданчиками для експлуатації повітряних суден;

г) службовими об'єктами, що забезпечують роботу авіаційного транспорту.

Особливості правового режиму земель авіаційного транспорту полягають у встановленні охоронних зон уздовж земель авіаційного транспорту для забезпечення нормальних умов їх експлуатації, запобігання пошкодженню, а також зменшення їх негативного впливу на людей та довкілля, суміжні землі та інші природні об'єкти, а також у встановленні певних обмежень щодо використання цих земель. Обмеження щодо використання земельних ділянок авіаційного транспорту та прилеглих до них земельних ділянок з метою забезпечення їх раціонального використання та охорони можна поділити за метою їх встановлення на такі види:

1) екологічні – обмеження, що встановлюються з метою охорони самих земель авіаційного транспорту як природного об'єкта, що в свою чергу поділяються на: а) обмеження, які встановлюються у доексплуатаційний період та б) обмеження, що встановлюються в період експлуатації аеродрому, аеропорту чи злітно-посадкового майданчика;

2) економічні – обмеження, що встановлюються з метою забезпечення нормальної роботи авіаційного транспорту;

3) соціальні – обмеження, що встановлюються з метою охорони населення від авіаційного шуму [5].

Отже, установлений Земельним кодексом України правовий режим земель авіаційного транспорту має на меті недопущення заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу; забезпечення збереження землі в поєднанні з найбільш ефективним господарським використанням. З урахуванням цього земельним законодавством передбачено створення навколо земель авіаційного транспорту охоронних та санітарно-захисних зон та певних обмежень щодо їх використання.

Література

1. Бондарчук Н. В. Поняття і характеристика земель авіаційного транспорту та їх правового режиму / Н. В. Бондарчук // Держава і право. Сер. Юридичні і політичні науки. – 2009. – Вип. 46. – С. 431-436.
2. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. № 232 // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 51. – Ст. 150.
3. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Офіційний вісник України. – 2011. – № 46. – Ст. 103.
4. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 3-4. – Ст. 27.
5. Бондарчук Н. В. Правовий режим земель авіаційного транспорту України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Бондарчук Наталія Валеріївна. – К., 2011. – 181 с.